

Децентралізація повноважень у сферах державної реєстрації бізнесу та речових прав на нерухоме майно

13 грудня 2015 року набрали чинності Закони України № 834-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та № 835-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (далі - Закони). З метою децентралізації та демонополізації адміністративних сервісів у сферах державної реєстрації бізнесу та речових прав на нерухоме майно суб'єктами державної реєстрації (окрім політичних партій та інших громадських формувань) визначено виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська та Севастопольська міські, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, нотаріуси, а також юридичні особи публічного права за умови їх акредитації в установленому порядку.

Відповідно до зазначених законів за Міністерством юстиції України та його територіальними органами залишаються лише повноваження з:

державної реєстрації обласних, регіональних і республіканських професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, обласних, республіканських Автономної Республіки Крим, Київської та Севастопольської міських організацій роботодавців та їх об'єднань, постійно діючих третейських судів;

контролю за діяльністю у сфері державної реєстрації прав та державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;

розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державних реєстраторів, суб'єктів державної реєстрації прав та прийняття обов'язкових до виконання рішень, організації роботи з підготовки та підвищення кваліфікації державних реєстраторів.

Відповідно до зазначених законів з 01 січня 2016 року передбачається:

- здійснити передачу функцій з державної реєстрації бізнесу, реєстрації права власності та інших речових прав виконавчим органам сільських, селищних, міських рад (у тому числі об'єднаних територіальних громад), місцевим держадміністраціям, нотаріусам та акредитованим суб'єктам;

- здійснити перерозподіл надходження коштів до державного та місцевих бюджетів;

- забезпечити прийняття документів для державної реєстрації бізнесу та здійснення державної реєстрації за принципом екстериторіальності в межах України;

- здійснення державної реєстрації права власності та інших речових прав незалежно від місцезнаходження нерухомого майна в межах Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя, крім державної реєстрації права власності та інших речових прав, що проводитиметься нотаріусами незалежно від місцезнаходження нерухомого майна;

- скорочення переліку документів, що подаються для державної реєстрації бізнесу (у тому числі за рахунок їх отримання в електронній формі від державних органів);

- відмова від свідоцтв та скорочення строків державної реєстрації прав;

- можливість вчинення нотаріальних дій на підставі відомостей реєстру прав;

- запровадження дворівневої системи адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів;

- скасування процедури підтвердження відомостей про юридичну особу;

- запровадження нової системи розрахунку розмірів адміністративного збору за проведення державної реєстрації бізнесу та речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень тощо.

Основним завданням зазначених законів є забезпечення громадян правом вільного вибору суб'єкта державної реєстрації та можливість здійснення реєстрації бізнесу в будь-якому куточку України, а реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень – в межах відповідної області.